

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie september 2015

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion wil meer transparantie over belastingbeleid van ondernemingen**

Alle beursgenoteerde ondernemingen zouden transparant moeten zijn over – onder meer – de belastingafdracht aan iedere overheid van de landen waar de onderneming activiteiten heeft. Ook zouden beursgenoteerde ondernemingen transparant moeten zijn over hun belastingbeleid en hun aanpak ten aanzien van ‘tax planning’. Hiervoor pleit Eumedion in haar 7 september jl. ingezonden reactie op de Europese consultatie over belastingtransparantie door ondernemingen. Eumedion wijst er in haar reactie op dat belastingafdrachten significante invloed hebben op de toekomstige kasstromen van een onderneming. Meer transparantie over het belastingbeleid helpt beleggers daarom bij het waarderen van de onderneming en het – het op basis daarvan – nemen van goed gefundeerde beleggingsbeslissingen. Meer transparantie over het belastingbeleid en over ‘tax planning’ stelt beleggers bovendien in staat een beter oordeel te vellen over de mogelijke (reputationele) risico’s van de onderneming. Eumedion zou verder graag zien dat (auditcommissies van) raden van commissarissen beter gaan rapporteren over hun toezichhoudende activiteiten ten aanzien van het tax planning-beleid van de onderneming. De gehele reactie kan worden gedownload via: <http://bit.ly/1hQN5NH>.

- **Eumedion wil bij oordeelonthouding accountant toch vermelding van ‘key audit matters’**

Eumedion heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

gevraagd het verbod op het vermelden van ‘key audit matters’ bij een oordeelonthouding van een accountant te heroverwegen. Dit blijkt uit de op 14 september jl. verzonden reactie van Eumedion op het NBA-consultatiedocument ‘Aanpassing controleverklaring voor álle controles’. Sinds boekjaar 2014 is een accountant van een beursgenoteerde onderneming verplicht om een uitgebreide, ondernemingspecifieke controleverklaring bij de jaarrekening af te geven. De accountant moet daarin informatie opnemen over de gehanteerde materialiteit en de wijze waarop deze is bepaald, de reikwijdte van de groepscontrole en de kernpunten van de controle. De accountant mag echter géén kernpunten opnemen als hij een verklaring van oordeelonthouding afgeeft bij de jaarrekening. Eumedion vindt dit een merkwaardig verbod. Beleggers krijgen hierdoor namelijk geen inzicht in de belangrijkste risicogebieden in de jaarrekening, die ten slotte wél is gepubliceerd door de onderneming. Eumedion vindt het ook een gemiste kans dat de NBA (nog) niets doet met de vanaf boekjaar 2016 geldende plicht voor accountants om actief te onderzoeken of er materiële onjuistheden in het bestuursverslag zitten en om daarover te rapporteren in de controleverklaring. Volgens Eumedion had anticipatie op deze nieuwe wettelijke verplichting – bijvoorbeeld via het onderhavige consultatiedocument – voor de hand gelegen. De gehele reactie kan worden gedownload via: <http://bit.ly/1FH1bJO>.

- **Eumedion heeft nog aantal vragen en opmerkingen bij Implementatiebesluit transparantierichtlijn**

Eumedion heeft nog een beperkt aantal vragen en opmerkingen bij het voorgestelde

Implementatiebesluit inzake de gewijzigde transparantierichtlijn. Eumedion heeft deze vragen en opmerkingen op 14 september jl. bij het Ministerie van Financiën onder de aandacht gebracht. Het voorgestelde Implementatiebesluit wijzigt onder andere het Besluit melding zeggenschap en kapitaalbelang in uitgevende instellingen. In de toelichting hierop schrijft het Ministerie dat de Europese Commissie technische reguleringsnormen kan vaststellen ten aanzien van de berekeningsmethode voor de meldingen van zogenoemde synthetische aandelenposities (via bijvoorbeeld equity swaps, cash settled opties en contracts for difference). Eumedion vraagt zich af welke regels er gelden in de periode totdat die technische reguleringsnormen door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Eumedion beveelt het Ministerie van Financiën aan hierover duidelijkheid te verschaffen. Het gehele commentaar kan worden gedownload via: <http://bit.ly/1NreclL>.

Uit het bestuur

Tijdens de vergadering van het Algemeen bestuur van 17 september jl. werd o.a. het financieel halfjaarbericht besproken.

Activiteiten Commissies

- De **Beleggingscommissie** vergaderde op 10 september jl. o.a. over de Eumedion Speerpuntenbrief 2016 en over een conceptstatement over belastingtransparantie.
- De **Verslaggevings- en auditcommissie** besprak op 11 september jl. o.a. de Eumedion Speerpuntenbrief 2016 en de conceptreactie op de IASB-consultatie betreffende de agenda voor 2016-2018.
- De **Juridische Commissie** vergaderde op 24 september jl. o.a. over het toezicht op het verplichte bod, het concept position paper over de bescherming van minderheidsaandeelhouders bij ondernemingen met een controlerend aandeelhouder en de conceptreactie op de EBA-consultatie over het beleid inzake verklaringen van geen bezwaar.

Komende activiteiten

- **8 oktober 2015, Vergadering Algemeen bestuur.** Op de agenda staat o.a. de Eumedion Speerpuntenbrief 2016.
- **18 november 2015, vanaf 13.00 uur, Eumedion-symposium te Utrecht.** Sprekers als Hans de Boer (VNO-NCW), Robert Jan van de Kraats (Randstad Holding), Tim Stevens (Allen & Overy), Dan Summerfield (USS), Henk Breukink (o.a. voorzitter remuneratiecommissie ING Groep), Margot Scheltema (o.a. commissaris TNT Express en raad Ondernemingskamer) en H el ene Vletter van Dort (o.a. hoogleraar Financial Law & Governance) laten hun licht schijnen op de aantrekkelijkheid van Nederland om in te beleggen  n te ondernemen. Tijdens het symposium wordt o.a. de vraag gesteld of het Nederlandse flexibele vennootschapsrecht buitenlandse beleggers van zich vervreemdt. Aanmelden is mogelijk via info@eumedion.nl.

Nieuws uit Den Haag

- **Staat kiest definitief voor certificering van aandelen ABN AMRO**

De Staat kiest er definitief voor om bij de voorgenomen beursgang van ABN AMRO de aandelen onder te brengen bij een administratiekantoor die daarvoor certificaten uitgeeft. Alleen de certificaten zullen beursgenoteerd zijn. Dit blijkt uit een brief die Minister Dijsselbloem (Financiën) op 21 september jl. naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Het kabinet kiest voor certificering van aandelen als beschermingsconstructie voor ABN AMRO, omdat de Europese Centrale Bank (ECB) en De Nederlandsche Bank (DNB) een aanvraag van het administratiekantoor voor een verklaring van geen bezwaar (vvgb; voor het nemen van een significant belang in de bank) al v or beursgang in behandeling willen nemen, zodat de beschermingsconstructie bij beursgang al effectief kan zijn. Certificering van aandelen heeft daarom de voorkeur boven de oprichting van een stichting die ten tijde van een vijandig openbaar bod of ongewenst aandeelhoudersactivisme beschermingspreferente aandelen kan

nemen. De ECB en DNB weigeren om een vvgb-aanvraag van een dergelijke stichting in behandeling te nemen voordat de stichting de beschermingsconstructie optrekt. Minister Dijsselbloem hecht eraan om vooraf zekerheid te krijgen over de effectiviteit van de beschermingsmaatregel. Dat is het geval bij certificering van aandelen en niet bij de mogelijkheid om beschermingspreferente aandelen te nemen. Uit de brief blijkt verder dat DNB binnenkort de Tweede Kamer een nadere toelichting zal geven op de aard van het toezicht op beschermingsmaatregelen bij de beursgenoteerde financiële instellingen in Nederland. De bijeenkomst zal achter gesloten deuren plaatsvinden.

- **Beursgenoteerde ondernemingen hoeven niet meer uiterlijk 1 januari 2016 van accountant te wisselen**

De voorgenomen verplichting voor beursgenoteerde ondernemingen om uiterlijk per boekjaar 2016 van accountantskantoor als dat kantoor al ten minste 10 jaar de jaarrekening treedt niet in werking. Op grond van de Europese accountantsverordening hebben beursgenoteerde ondernemingen tot ten minste 17 juni 2020 de tijd om van kantoor te wisselen. Dit blijkt uit een op 28 september jl. aan de Tweede Kamer gezonden nota van wijziging op het voorstel voor de Wet financiële markten 2016 in combinatie met de toelichting daarop. Minister Dijsselbloem gaf eerder in antwoord op Kamervragen van Aukje de Vries (VVD) en Pieter Omtzigt (CDA) al aan dat de voorgenomen Nederlandse wetgeving op het punt van kantoorroulatie in strijd zou zijn met de Europese verordening. De Europese accountantsverordening, die op 16 juni 2014 in werking is getreden, verplicht een Europese beursgenoteerde onderneming uiterlijk per 17 juni 2020 van accountantskantoor te wisselen als het betreffende kantoor op peildatum 16 juni 2014 al ten minste 20 jaar de controlewerkzaamheden verrichte. Een onderneming kan tot 17 juni 2023 wachten met roulatie als het accountantskantoor op peildatum 16 juni 2014 'slechts' 11 tot 20 jaar de jaarrekening controleerde. Voor de meeste Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen komt de nota van wijziging als mosterd na de maaltijd. Het overgrote

deel van de beursgenoteerde ondernemingen is de afgelopen jaren al van accountantskantoor gewisseld of zal dat per komend boekjaar doen. Alleen Delta Lloyd, NSI, Vastned Retail, AMG, Oranjewoud, AND International Publishers, MTY Holdings, Pharming Group, Bever Holding, Batenburg Techniek, RELX en Accell Group zouden nog baat kunnen hebben bij het kabinetsbesluit, al hebben in ieder geval de laatste drie ondernemingen hun tenderprocedure voor een nieuw kantoor al in gang gezet. De Tweede Kamer zal zich binnenkort buigen over de nota van wijziging.

- **Tweede Kamer stemt in met implementatiewetsvoorstel richtlijn herstel en afwikkeling banken**

De Tweede Kamer heeft op 8 september jl. ingestemd met het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn inzake het Europees kader voor herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen. Alleen de fracties van de SP, PVV, Partij voor de Dieren en de Groep Bontes/Van Klaveren stemden tegen. In het op 7 september jl. gehouden wetgevingsoverleg heeft Minister Dijsselbloem (Financiën) nog verduidelijkt dat alle beursgenoteerde banken en beleggingsondernemingen gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om de oproepingstermijn van een aandeelhoudersvergadering (AVA) te verkorten van 42 naar 10 dagen in het geval die vergadering bijeen wordt geroepen om te besluiten over – bijvoorbeeld – een aandelenuitgifte om de afwikkeling van de onderneming te voorkomen. De mogelijkheid van verkorting moet dan wel in de statuten zijn opgenomen en de betreffende wijziging in de statuten moet met een meerderheid van ten minste tweederde van de uitgebrachte stemmen zijn aangenomen. De minister heeft verder verduidelijkt dat bij zo'n verkorte oproepingsprocedure er geen wettelijke registratiedatum geldt. Normaal gesproken is diegene die op de zgn. registratiedatum aandelen houdt stemgerechtigd in de AVA; de registratiedatum ligt in Nederland op 28 dagen vóór de datum van de AVA. Eerder was al duidelijk dat de richtlijn ook op andere punten de ondernemingsrechtelijke inrichting van een bank of een beleggingsonderneming doorkruist. Zo kan

DNB in het geval de financiële positie of solvabiliteit van bijvoorbeeld een bank verslechtert het bestuur verordeningen om een AVA uit te schrijven om nieuwe aandelen uit te geven. DNB kan dit zelf ook doen. Ook krijgt DNB de mogelijkheid om gedurende een beperkte periode een bijzondere bestuurder aan te stellen. Deze bestuurder kan zo nodig afwijken van uit wettelijke voorschriften of statutaire bepalingen voortvloeiende verplichtingen van het bestuur. De Eerste Kamer zal op korte termijn verslag bij het wetsvoorstel uitbrengen.

- **Implementatiewetsvoorstel nieuwe Europese jaarrekeningrichtlijn door parlement aangenomen**

De Tweede en Eerste Kamer hebben in september beide het implementatiewetsvoorstel betreffende de nieuwe Europese jaarrekeningrichtlijn als hamerstuk afgedaan. Deze richtlijn heeft mede tot gevolg dat de externe accountant een actieve onderzoeksverplichting krijgt om materiële onjuistheden in het bestuursverslag te signaleren en om daarover te rapporteren in de controleverklaring (zie Nieuwsbrief van juni 2015). Het gaat dan bijvoorbeeld om de door het bestuur gerapporteerde informatie over risico's en corporate governance, waaronder de 'in control'-verklaring ten aanzien van de beheersing van de financiële verslaggevingsrisico's. Het wetsvoorstel zal naar verwachting op korte termijn in werking treden, aangezien Nederland al te laat is met de omzetting: de richtlijn had uiterlijk op 20 juli 2015 in nationale regelgeving moeten zijn geïmplementeerd.

- **VVD en CDA willen heroverweging van 3%-drempel inzake melding van zeggenschapsbelangen**

De Tweede Kamerfracties van de VVD en het CDA willen van het kabinet vernemen waarom de eerste drempel voor het melden van substantiële aandelenbelang op 3% van het geplaatste kapitaal of stemrechten moet blijven liggen. De nieuwe Europese transparantierichtlijn legt de eerste drempel namelijk op 5%. Deze vragen zijn opgenomen in het op 4 september jl. door de Tweede Kamer uitgebrachte verslag bij het wetsvoorstel ter implementatie van de nieuwe Europese transparantierichtlijn. De

VVD-fractie laat in het verslag weten dat zij wil aansluiten bij de eerste drempel uit de richtlijn. De liberalen willen ook een verbod voor beursgenoteerde ondernemingen om statutair additionele meldingsgrenzen op te nemen. Eumedion had hier in haar commentaar op het wetsvoorstel voor gepleit (zie Eumedion Nieuwsbrief van augustus 2015). De CDA-fractie wil van het kabinet verder weten waarom het verslag van (belasting)betalingen aan overheden in een apart verslag moet worden opgenomen en niet in het bestuursverslag. Eumedion had zich in het eerder aangehaalde commentaar voorstander getoond van de opname van een dergelijk verslag in de jaarstukken, zodat het verslag door aandeelhouders aan de orde kan worden gesteld tijdens de reguliere AVA. Het is de verwachting dat het kabinet binnen afzienbare termijn de nota n.a.v. het verslag naar de Tweede Kamer zal sturen.

- **Tweede Kamer wil meer duidelijkheid over samenhang wetsvoorstel 'pre-pack' en marktmisbruik**

De Tweede Kamerfracties van de VVD, de PvdA en het CDA hebben Minister Van der Steur (Veiligheid en Justitie) gevraagd duidelijkheid te verschaffen over de samenhang tussen het voorstel voor de Wet continuïteit ondernemingen I en de marktmisbruikwetgeving. Dit blijkt uit het op 9 september jl. vastgestelde verslag van de Tweede Kamer bij het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel bevat een regeling op basis waarvan de rechtbank in de aanloop naar een vermoedelijk faillissement alvast een beoogd curator kan aanwijzen die een doorstart van gezonde onderdelen sneller kan laten plaatsvinden (de zogeheten 'pre-pack'). De hiervoor genoemde Kamerfracties wijzen erop dat een verzoek tot aanwijzing van een curator koersgevoelig kan zijn, zodat de betreffende aanwijzing openbaar moet worden gemaakt. Het CDA vindt dat een uitzondering op de wettelijke plicht tot onverwijld openbaarmaking van koersgevoelige informatie op haar plaats is. De VVD en de PvdA gaan hier (nog) niet in mee en vragen meer informerend hoe de minister de verhouding tussen het wetsvoorstel en de marktmisbruikregelgeving ziet. Uit het verslag blijkt verder dat met name de fracties van de PvdA en de SP nog zorgen

hebben over mogelijk misbruik van het nieuwe instrument via het doorvoeren van een “flitsfaillissement”. De PvdA vindt dat bij de “stille voorbereidingsfase” van de pre-pack de ondernemingsraad of een andere personeelsvertegenwoordiger zou moeten worden betrokken. Het is nog niet bekend wanneer minister Van der Steur de nota n.a.v. het verslag naar de Tweede Kamer kan sturen.

- **Staat tekent hoger beroep aan tegen rechterlijke uitspraak over reductie van broeikasgassen**

Het kabinet is in beroep gegaan tegen de uitspraak van de rechtbank Den Haag dat de Staat de emissie van broeikasgassen in Nederland in 2020 moet beperken tot een niveau van 25% onder de uitstoot in 1990. Dit heeft staatssecretaris Mansveld (Infrastructuur en Milieu) op 1 september jl. in een brief aan de Tweede Kamer geschreven. De rechtbank Den Haag overwoog in een zaak die door stichting Urgenda was aangespannen dat de Staat ten minste de wetenschappelijk en internationaal geaccepteerde ondergrens van 25% in 2020 moet halen “om het dreigende gevaar veroorzaakt door de klimaatverandering te keren, gegeven ook zijn zorgplicht voor de bescherming en verbetering van het leefmilieu” (zie Nieuwsbrief van juni 2015). Het kabinet zet vraagtekens bij de omvang van de toetsing door de rechter van de aan de overheid toekomstige beleidsruimte en de daarmee gepaard gaande afweging van uiteenlopende belangen. Aarzelingen zijn er ook over de wijze waarop de rechter daarbij het internationaal recht betreft. Het gaat onder meer om de vraag of internationale verdragen en afspraken, zoals het Kyoto Protocol, die zich niet rechtstreeks tot burgers richten en die open normen bevatten, op deze wijze kunnen doorwerken in het Nederlandse recht. Tevens wil het kabinet een oordeel van een hoger rechtscollege over de wijze van invulling van de zorgvuldigheidsnorm. De staatssecretaris schrijft dat het kabinet wél onmiddellijk met de uitvoering van het vonnis begint. Het kabinet komt in de eerste helft van 2016 met aanvullende maatregelen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Nieuws uit Brussel

- **Variabele beloning van best betaalde bankiers stijgt weer**

De variabele beloning van de best betaalde bankiers in dienst van Nederlandse banken is in 2013 gestegen naar gemiddeld 91% van het vaste salaris. In 2012 bedroeg de gemiddelde bonus nog 75% van het vaste salaris. De bonussen liggen bij de hoogstbetaalde Nederlandse bankiers nog wel ruim onder die van hun Europese collega's. Het Europees gemiddelde lag in 2013 namelijk op 180%. De hoogste bonussen worden in het Verenigd Koninkrijk betaald: gemiddeld 410% van het vaste salaris van de hoogstbetaalde bankiers. Dit blijkt uit het op 7 september jl. door de Europese Bankautoriteit (EBA) gepubliceerde rapport over de beloningspraktijken van Europese banken. EBA spreekt in het rapport de verwachting uit dat de bonussen de komende jaren zullen dalen in verband met de inwerkingtreding van het Europese bonusplafond op 1 januari 2014. Sindsdien mag de bankiersbonus maximaal 100% van het vaste salaris bedragen. De bonus mag worden verhoogd naar maximaal 200% van het vaste salaris als de AVA daarmee akkoord gaat. In Nederland geldt sinds begin dit jaar een bonusplafond van – in beginsel – 20% van het vaste salaris. Uit het rapport blijkt verder dat in 2013 in totaal 32 bankiers die dat jaar bij Nederlandse banken in dienst waren meer dan €1 miljoen verdienden; een stijging van 5 in vergelijking met het jaar daarvoor. 27 personen verdienden tussen de €1 miljoen en € 2 miljoen en 5 personen streken een totale beloning van tussen de €2 miljoen en €3 miljoen op. Het aantal miljonaars in dienst van alle Europese banken daalde tussen 2012 en 2013 juist van 3530 naar 3178.

- **ESMA wil dat jaarrekening vanaf 2020 in uniform elektronisch formaat wordt opgesteld**

De geconsolideerde jaarrekening van een beursgenoteerde onderneming moet vanaf 2020 in een uniform, Europees elektronisch verslaggevingsformaat worden opgesteld en bij de toezichthouders op de financiële verslaggeving worden gedeponeerd. De complete set jaarstukken (jaarrekening, bestuursverslag en overige gegevens) moet

in ieder geval in 'pdf-formaat' worden gepubliceerd en aangeleverd. Dit voorstel doet de Europese beurzatoezichthouder ESMA in een op 25 september jl. gepubliceerd consultatiedocument over de voorgestelde technische standaarden voor het 'European Single Electronic Format'. In de nieuwe Europese transparantierichtlijn is al een grondslag opgenomen om alle beursgenoteerde ondernemingen te verplichten de jaarrekening via een gestandaardiseerd format op te laten stellen. Dit format moet vanaf 1 januari 2020 door alle Europese beursgenoteerde ondernemingen worden gebruikt. ESMA wil van belanghebbenden vernemen of de toezichthouder zover moet gaan dat de gehele set jaarstukken, dus ook het bestuursverslag, in een geharmoniseerd elektronisch format moet worden opgesteld of dat een dergelijke optie aan de EU-lidstaten moet worden geboden. Ook wordt gevraagd of eXtensible Business Reporting Language (XBRL) als format moet worden gebruikt, of het zogeheten 'Inline XBRL'. Belanghebbenden kunnen tot 24 december het consultatiedocument becommentariëren. Uiterlijk eind 2016 moet ESMA een concreet voorstel voor de technische standaarden voor het elektronische format bij de Europese Commissie aanleveren.

Ondernemingsnieuws

- **Shell stopt met olieboringen bij Alaska**

Royal Dutch Shell stopt met het zoeken van olie en gas bij Alaska. Er is sinds de zomer te weinig olie en gas gevonden, terwijl de kosten hoog zijn. Ook de "uitdagende en onvoorspelbare" Amerikaanse regelgeving draagt bij aan het besluit. Dit heeft het olie- en gasbedrijf op 28 september jl. bekend gemaakt. Shell kreeg in mei toestemming van de Amerikaanse autoriteiten om in het Arctisch gebied nabij Alaska met proefboringen te starten. Deze vinden sinds 17 augustus jl. plaats. Verschillende aandeelhouders toonden zich kritisch over dit project vanwege – onder meer – de milieugevolgen als er onverhoopt een olielek zou ontstaan. De posities van Shell in Alaska staan voor circa \$3 miljard op de balans. Daarnaast zijn er nog contractuele verplichtingen ter waarde van \$1,1 miljard i.v.m. de exploratieve activiteiten in Alaska. Bij de publicatie van de derde kwartaalcijfers

op 29 oktober a.s. zal blijken of Shell deze bedragen geheel of slechts gedeeltelijk zal afschrijven.

- **Grotaandeehouder Batenburg brengt verplicht openbaar bod uit**

VP Exploitatie NV (VPE) heeft op 21 september jl. haar belang in Batenburg Techniek uitgebreid van 25,8% naar 35,2%. Daarmee verwerft het investeringsvehikel van de familie Van Puijenbroek overwegende zeggenschap in Batenbrug, zodat het wettelijk verplicht is een openbaar bod op alle aandelen van de beursgenoteerde onderneming uit te brengen. De grotaandeehouder maakt geen gebruik van de zogenoemde gratieperiode om binnen 30 dagen na de doorbreking van de verplicht bodgrens het belang tot onder de 30% terug te brengen en zal ook geen vrijstelling aan de AVA van Batenburg vragen. Het is één van de weinige keren dat een aandeelhouder een verplicht openbaar bod aankondigt. Getuige de uitlating van een woordvoerder van VPE in het Financieele Dagblad van 22 september jl. dat "er [...] een mooie kans voorbij [kwam] om een pakket van 9% [van HECO S.A.] te kopen" lijkt het erop dat VPE niet direct uit is op de totale zeggenschap over de technisch dienstverlener, maar dat het haar enkel te doen is om een uitbreiding van haar aandelenbelang. In verband met het bod heeft de heer Guus van Puijenbroek, bestuurder van VPE én Batenburg-commissaris, zich tijdelijk uit de RvC van Batenburg teruggetrokken. Batenburg heeft haar positie over het verplichte bod nog niet bepaald. Bij een andere beursgenoteerde onderneming – Roto Smeets Group – wilde de aankomend nieuwe controlerend aandeelhouder – Geert Schaaïj – niet worden onderworpen aan een verplicht bod en vroeg een vrijstelling aan. De BAVA van 23 september jl. ging hiertoe over met een stemmeerderheid van 99,8% van de uitgebrachte stemmen. Roto Smeets Group was na de verkoop van alle activa van haar dochter aan haar zes grotaandeehouders een lege beurshuls geworden. De heer Schaaïj wil de lege beurshuls gebruiken om een nieuwe beursgenoteerde investeringsmaatschappij te lanceren onder de naam Verenigde Nederlandse Compagnie N.V.

- **KLM-piloten nemen belang in moederbedrijf en willen eigen niet-uitvoerende bestuurder**

De piloten van luchtvaartmaatschappij KLM gaan voor €100 miljoen euro participeren in Air France-KLM. De piloten willen in 'ruil' hiervoor een 'eigen' niet-uitvoerende bestuurder in het bestuur van het moederbedrijf van KLM. Deze afspraken zijn onderdeel van de nieuwe CAO voor de verkeersvliegers waarover KLM en de Vereniging van Nederlandse Verkeersvliegers op 8 september jl. een akkoord hebben bereikt. Tegen de huidige koers van het aandeel Air France-KLM zouden de KLM-piloten bijna een 5%-aandelenbelang verwerven. Het is niet bekend of het 14-koppige (one-tier) bestuur van Air France-KLM en de AVA akkoord gaan met uitbreiding van het bestuur met een vertegenwoordiger van de KLM-piloten. Momenteel zijn er al deelbelangen vertegenwoordigd in het bestuur van Air France-KLM: 3 namens de Franse Staat (dat een 17,6%-belang houdt) en 2 namens de werknemers (die in totaal een 6,6%-belang houden).

Overige interessante zaken

- **FNV wil meer invloed op sociaal en duurzaam beleid van pensioenfondsen**

De Federatie Nederlandse Vakvereniging (FNV) moet alles in het werk stellen om een duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid te realiseren bij de pensioenfondsen waar zij zitting in heeft. Een motie met deze strekking is op 19 september jl. unaniem door het ledenparlement en het Algemeen bestuur van de FNV aangenomen. Naar aanleiding van de motie heeft de vakvereniging aangekondigd met haar leden in debat te zullen gaan over het beleggingsbeleid van pensioenfondsen. Ook zullen de bestuurders die namens de FNV in pensioenfondsbesturen zitten beter worden voorbereid om meer invloed te hebben op het beleggingsbeleid. De FNV haalt in een persbericht investeringen van private equityfondsen aan. Deze zouden moeten bijdragen aan goede arbeidsomstandigheden en -voorwaarden. De bedrijven die worden gefinancierd met private equity zouden niet meer mogen

worden "behangen met schulden, waardoor banen verdwijnen".

- **Nieuwe OESO corporate governance principes vastgesteld**

Effectenbeurzen moeten in hun noteringsvoorwaarden minimumeisen t.a.v. de corporate governance structuur van de genoteerde ondernemingen opnemen. Institutionele beleggers zouden transparant moeten maken hoe zij op de aandelen hebben gestemd. Dit zijn twee nieuwe 'good practices' die zijn opgenomen in de op 5 september jl. aangescherpte corporate governance principes van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en van de twintig grootste economieën, verenigd in de G20. Het is voor het eerst sinds 2004 dat de OESO corporate governance principes worden herzien. De OESO en de G20 hechten in de nieuwe principes waarde aan een (al dan niet bindende) stemming van aandeelhouders over het beloningsbeleid van het bestuur en juicht het toe als ondernemingen hun beleid en hun resultaten t.a.v. ethiek, milieu, sociale zaken en mensenrechten zouden openbaren. De RvC's van ondernemingen worden geacht expliciet toezicht te houden op het bestuursbeleid met betrekking tot 'tax planning'. Nederland voldoet al aan vrijwel alle corporate governance principes, behalve die t.a.v. certificering van aandelen. De OESO en de G20 vinden dat certificaathouders in alle omstandigheden dezelfde rechten zouden moeten hebben als aandeelhouders. De Nederlandse wet biedt administratiekantoren echter de mogelijkheid om certificaathouders het stemrecht in zgn. vijandige situaties te onthouden.

- **Britse werkgroep moet beloningsstructuren eenvoudiger maken**

De Britse vereniging van vermogensbeheerders, IMA, heeft een werkgroep ingesteld die voorstellen moet doen om de regelingen voor bestuurdersbeloningen "radicaal" te vereenvoudigen. Dit heeft de IMA op 8 september jl. bekend gemaakt. De werkgroep bestaat uit bestuurders van een aantal Britse beursgenoteerde ondernemingen en van een aantal Britse

institutionele beleggers. IMA vindt dat de beloningsstructuren de laatste tijd erg complex zijn geworden en daardoor voor bestuurders onduidelijke prikkels bevatten om het lange termijnbelang van de onderneming en de aandeelhouders te dienen. De werkgroep is verzocht om de voorstellen tot vereenvoudiging in het voorjaar van 2016 te presenteren.